

การประเมินโครงการครุทายาทของวิทยาลัยครู

นางประไพศรี คยานันท์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ภาควิชาอุดมศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2533

ISBN 974-578-104-5

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

I 10309913

016998

AN EVALUATION OF GURUDHAYADHA
PROGRAMS OF TEACHERS COLLEGES

Mrs. Praprisri Tayanun

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfilment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Higher Education

Graduate School

Chulalongkorn University

1990

ISBN 974-578-104-5

หัวข้อวิทยานิพนธ์

โดย

ภาควิชา

อาจารย์ที่ปรึกษา

การประเมินโครงการครุทายาทของวิทยาลัยครู

นางประไพศรี คยานันท์

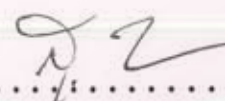
อุดมศึกษา

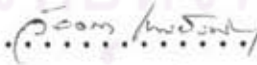
รองศาสตราจารย์ ดร.วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา

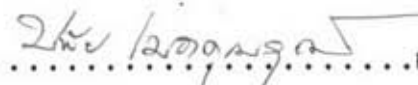
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตปริญญาโทมหาบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรากิจ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุกัญญา ไชวีกุล)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.บพิบ เมธาคณวัฒน์)

ประไพศรี ตยานันท์ : การประเมินโครงการครูทายาทของวิทยาลัยครู

(AN EVALUATION OF GURUDHAYADHA PROGRAMS OF TEACHERS COLLEGES)

อ.ที่ปรึกษา : รศ.ดร.วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา 287 หน้า ISBN 974-578-104-5

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินโครงการครูทายาทของวิทยาลัยครูโดยใช้การประเมินแบบ CIPP MODEL (Context, Input, Process, Product) คือ ประเมินสภาวะแวดล้อม ปัจจัยเบื้องต้น วิธีการดำเนินงานและผลผลิต

ผลการวิจัยพบว่า โครงการครูทายาทเป็นโครงการที่ดี สามารถดำเนินการและผลิตบัณฑิตได้ตามวัตถุประสงค์ คือ

ด้านสภาวะแวดล้อม (Context) พบว่าวัตถุประสงค์ของโครงการสอดคล้องกับนโยบายการศึกษาทุกระดับ

ด้านปัจจัยเบื้องต้น (Input) พบว่าปัจจัยส่วนใหญ่มีความเหมาะสมแต่ถ้าจะให้โครงการมีประสิทธิภาพมากขึ้น ควรจะพัฒนาหลักสูตรให้เปิดวิชาเลือกเสรีเพิ่มขึ้นโดยเฉพาะวิชาที่เกี่ยวกับงานธุรการครู และเพิ่มหน่วยกิตวิชาพิเศษทางดนตรี ศิลปะ และเกษตรให้มากขึ้น นอกจากนี้ควรทบทวนเกี่ยวกับเกณฑ์การรักษาสภาพนักศึกษา และเกณฑ์การบรรจุเข้ารับราชการ รวมทั้งงบประมาณสำหรับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเสริม

ด้านการดำเนินงาน พบว่า ควรมีการประชาสัมพันธ์อย่างทั่วถึงและต่อเนื่อง ควรปรับปรุงงานด้านบริการและสวัสดิการ เช่น หอพัก ห้องสมุด ตลอดจนการสอนเสริมด้านวิชาการให้มากขึ้น นอกจากนี้ควรมีการประสานงานระหว่างหน่วยงานผู้ใช้ครูและผู้ผลิตครู

ด้านผลผลิต พบว่า ทั้งผู้บังคับบัญชาของบัณฑิตและบัณฑิตมีความพึงพอใจโครงการนี้มาก โดยเฉพาะผู้บังคับบัญชามีความเห็นว่า บัณฑิตครูทายาทเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถทางวิชาการ มีความซื่อสัตย์สุจริตมีความรับผิดชอบสูง และมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพครูอีกด้วย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา อดมศึกษา
สาขาวิชา อดมศึกษา
ปีการศึกษา 2533

ลายมือชื่อนิสิต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

PRAPISRI TAYANUN : AN EVALUATION OF GURUDHAYADHA PROGRAMS OF
TEACHERS COLLEGES. THESIS ADVISOR : ASSO.PROF.WALLAPA S.DEVAHASTIN,
ED.D.287 PP. ISBN 974-578-104-5

The purposes of this reseach,were to evaluate the Gurudhayadha programs of teachers colleges by using the CIPP MODEL; which included context, input, process and product.

The research findings revealed that the Gurudhayadha programs were successful in graduate production according to their objectives and also served the educational policies at all levels.

Regarding the input, most input was appropriate. However, to make the programs even more effective, a curriculum should be revised and provised more elective courses especially those concerning teachers administrative work. Also, special courses in music, arts, and agriculture should earn more credits. Finally, it was recommended that the criteria for the following be reviewed : criteria for maintaining the student status graduate placement in governmental office the budget allocating for additional teachers' professional training.

In terms of the process, it was found that information concerning Gurudhayadha programs should be more and continuously publicized. In addition, there should be more services and welfare especially student accommodation, libraries, and supplementary academic tuterials. In addition, more cooperation between teachers colleges and institutes which employ techers should be encouraged.

Finally, it was found that both graduates, and the graduated' superiors were satisfied with the programs. The latter in particular admitted that Gurudhayadha graduated were academically competent, honest, highly responsible and haveing good attitude towards teaching profession.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา อดมศึกษา
สาขาวิชา อดมศึกษา
ปีการศึกษา 2533

ลายมือชื่อผู้พิมพ์
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาช่วย
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาช่วย

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เรื่องนี้สำเร็จได้ด้วยดี เพราะได้รับความกรุณาและความช่วยเหลือจากรองศาสตราจารย์ ดร.วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ท่านได้ให้คำปรึกษา แนะนำ แก้ไข ข้อบกพร่องของงานด้วยความเอาใจใส่และให้กำลังใจอย่างดียิ่งตลอดมา ผู้วิจัยซาบซึ้งในความเมตตากรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณมา ณ.ที่นี้ด้วย

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ปทีป เมธาคุณวุฒิ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุกัญญา โขวิไลกุล ที่กรุณาอ่านงานวิทยานิพนธ์และให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ เพื่อความถูกต้องและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คิลก บัญ เรื่องรูด ดร.พลสิทธิ์ โพธิ์ศรีทอง ดร.กมล กู้ประเสริฐ นายจรูญ เอกอินทร์ อาจารย์ศิริเทัญ มากบุญ นายศักรินทร์ สุวรรณโรจน์ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำในการปรับปรุงเครื่องมือในการวิจัย

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูรย์ สีนลารัตน์ ดร.รุ่ง แก้วแดง ผู้บริหารวิทยาลัยครู และนักศึกษาโครงการคุรุทายาท ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา และข้าราชการครูที่สำเร็จการศึกษาจากโครงการคุรุทายาท โดยเฉพาะอย่างยิ่ง อาจารย์อมราวดี เหมาคม ซึ่งบุคคลเหล่านี้ได้ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม และให้การสัมภาษณ์ ตลอดจนอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในการเก็บรวบรวมข้อมูลของผู้วิจัย เป็นอย่างดียิ่ง

ขอขอบคุณ คุณสมบุญ บุญดีกุล ที่ได้ช่วยเขียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์เพื่อการวิเคราะห์ข้อมูล คุณวาสนา วงษ์เยาว์ คุณพัชรี เลิศศรีธาททรัพย์ ที่ได้บริการพิมพ์งานวิทยานิพนธ์จนสำเร็จลุล่วงด้วยดี และโดยเฉพาะอย่างยิ่งคุณรุ่งนภา พุ่มพถกซ์ ที่ได้เป็นกำลังใจให้ความช่วยเหลือ ตลอดจนอำนวยความสะดวกต่าง ๆ แก่ผู้วิจัย

ท้ายที่สุดนี้กราบขอบพระคุณ อาจารย์ บุญเทียม คยานันท์ สามิที่รักยิ่ง และขอบคุณลูก ๆ และบุคคลในครอบครัวทุกคนที่เป็นแรงใจสนับสนุนผู้วิจัยจนกระทั่งประสบความสำเร็จลุล่วงด้วยดี

ประไพศรี คยานันท์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ช
บทที่	
1. บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
ขอบเขตของการวิจัย	5
ข้อจำกัดของการวิจัย	5
ความหมายของคำที่ใช้ในการวิจัย	6
วิธีดำเนินการวิจัย	7
ประโยชน์ที่คิดว่าจะได้รับจากการวิจัย	9
ขั้นตอนในการเสนอผลการวิจัย	10
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	11
ปัญหาการผลิตและการใช้ครู	11
โครงการครูทายาท	23
ลักษณะของครูที่ดี	28
การประเมินโครงการ	37
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	51
3. วิธีการดำเนินการวิจัย	55
การเลือกกลุ่มตัวอย่างประชากร	55
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	58
การสร้างเครื่องมือ	61

	หน้า
วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล	63
การวิเคราะห์ข้อมูล	64
การนำเสนอข้อมูล	65
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	66
ตอนที่ 1. ผลการศึกษาความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์ ของโครงการกับนโยบายการศึกษาของการ ฝึกหัดครู	67
ตอนที่ 2. ผลการศึกษาสภาพของปัจจัยที่ใช้ในการจัด โครงการครุทายาท	71
ตอนที่ 3. ผลการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีการดำเนิน โครงการครุทายาท	87
ตอนที่ 4. ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา ต่อการปฏิบัติงานของข้าราชการครูที่สำเร็จการ ศึกษาจากโครงการครุทายาท	145
5. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	157
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	157
วิธีดำเนินการวิจัย	157
สรุปผลการวิจัย	159
อภิปรายผลการวิจัย	171
การประเมินโดยสรุป	189
ข้อเสนอแนะทั่วไป	190
ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป	194
รายการอ้างอิง	195
ภาคผนวก	202
ภาคผนวก ก	203
ภาคผนวก ข	223
ประวัติผู้เขียน	287

สารบัญชาราย

ตารางที่	หน้า
1. จำนวนสถาบันฝึกหัดครูสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยและสังกัด กระทรวงศึกษาธิการ	13
2. จำนวนกลุ่มตัวอย่างประชากรของมหาวิทยาลัย	57
3. ผลรวมกลุ่มตัวอย่างประชากรแต่ละกลุ่ม	58
4. จำนวนแบบสอบถามที่ได้รับคืน จำแนกตามประเภทของกลุ่ม ตัวอย่างประชากร	63
5. ลักษณะของนักศึกษาโครงการครูทายาท	71
6. ลักษณะของอาจารย์ที่สอนในโครงการครูทายาท	75
7. จำนวนหน่วยกิตตามโครงสร้างสาขา และระดับหลักสูตร	80
8. ตารางกิจกรรมการฝึกอบรม	85
9. สถานภาพของผู้บริหารในวิทยาลัยครู	87
10. สถานภาพของนักศึกษาโครงการครูทายาท	89
11. สถานภาพของข้าราชการครูที่สำเร็จการศึกษาของโครงการ ครูทายาท	92
12. ความคิดเห็นของผู้บริหารเกี่ยวกับเกณฑ์การรับนักศึกษา โครงการครูทายาท	96
13. ความคิดเห็นของผู้บริหารเกี่ยวกับวิธีการคัดเลือกนักศึกษา โครงการครูทายาท	98
14. ความคิดเห็นของผู้บริหารเกี่ยวกับการทำสัญญาของนักศึกษา โครงการครูทายาทกับสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา แห่งชาติ	101
15. ความคิดเห็นของผู้บริหารเกี่ยวกับการจัดที่พักอาศัยของนักศึกษา โครงการครูทายาท	105

16.	ความคิดเห็นของผู้บริหารเกี่ยวกับวิธีการจัดชั้นเรียนของนักศึกษา โครงการครูทายาท.....	106
17.	เหตุผลของผู้บริหารเกี่ยวกับการจัดชั้นเรียนของนักศึกษา โครงการครูทายาท.....	107
18.	ความคิดเห็นของผู้บริหารเกี่ยวกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เสริมของนักศึกษาโครงการครูทายาท.....	108
19.	ความคิดเห็นของผู้บริหาร นักศึกษา และข้าราชการครู ต่อ วัตถุประสงค์ของโครงการ.....	112
20.	ความคิดเห็นของผู้บริหาร นักศึกษา และข้าราชการครู ต่อวิธี การคัดเลือกนักศึกษา.....	114
21.	ความคิดเห็นของผู้บริหาร นักศึกษาและข้าราชการครู ต่อ หลักสูตร เนื้อหาวิชาการ และกิจกรรมเสริม.....	116
22.	ความคิดเห็นของผู้บริหาร นักศึกษาและข้าราชการครู ต่อ อาจารย์ผู้สอนและวิธีการสอน.....	118
23.	ความคิดเห็นของผู้บริหาร นักศึกษาและข้าราชการครู ต่อบริการ และสวัสดิการ.....	120
24.	ความคิดเห็นของผู้บริหาร นักศึกษาและข้าราชการครู ต่อ ทัศนคติของบุคคลอื่นต่อโครงการ.....	122
25.	การเปรียบเทียบความคิดเห็นด้านวัตถุประสงค์ของโครงการ ครูทายาท จำแนกตามกลุ่มผู้บริหาร นักศึกษา และข้าราชการครู	124
26.	การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยด้านวัตถุประสงค์ ของโครงการครูทายาท จำแนกตามกลุ่มผู้บริหาร นักศึกษา และข้าราชการครูเป็นรายคู่.....	124
27.	การเปรียบเทียบความคิดเห็นในด้านการคัดเลือกนักศึกษา เข้าโครงการครูทายาท จำแนกตามกลุ่มผู้บริหาร นักศึกษา และข้าราชการครู.....	126

28.	การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยด้านการคัดเลือก นักศึกษาเข้าโครงการครูทายาท จำแนกตามกลุ่มผู้บริหาร นักศึกษา และข้าราชการครูเป็นรายคู่.....	126
29.	การเปรียบเทียบความคิดเห็นในด้านหลักสูตร เนื้อหาวิชาและ กิจกรรมเสริม จำแนกตามกลุ่มผู้บริหาร นักศึกษา และ ข้าราชการครู.....	128
30.	การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยด้านหลักสูตร เนื้อหาวิชา และกิจกรรมเสริม จำแนกตามกลุ่มผู้บริหาร นักศึกษา และข้าราชการครูเป็นรายคู่.....	128
31.	การเปรียบเทียบความคิดเห็นในด้านอาจารย์ผู้สอน และวิธีการสอน จำแนกตามกลุ่มผู้บริหาร นักศึกษา และข้าราชการครู.....	130
32.	การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยด้านอาจารย์ผู้สอน และวิธีการสอน จำแนกตามกลุ่มผู้บริหาร นักศึกษา และ ข้าราชการครู เป็นรายคู่.....	130
33.	การเปรียบเทียบความคิดเห็นในด้านบริการ และสวัสดิการ จำแนกตามกลุ่มผู้บริหาร นักศึกษา และข้าราชการครู.....	132
34.	การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยด้านบริการ และ สวัสดิการ จำแนกตามกลุ่มผู้บริหาร นักศึกษา และข้าราชการครู เป็นรายคู่.....	132
35.	การเปรียบเทียบความคิดเห็นในด้านทัศนคติของบุคคลอื่นต่อ โครงการครูทายาท จำแนกตามกลุ่มผู้บริหาร นักศึกษา และ ข้าราชการครู.....	134
36.	การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยด้านทัศนคติของ บุคคลอื่นต่อโครงการครูทายาท จำแนกตามกลุ่มผู้บริหาร นักศึกษา และข้าราชการครู เป็นรายคู่.....	134
37.	ความพึงพอใจของข้าราชการครูที่ได้รับการพัฒนาจากวิทยาลัย ครูในด้านความรู้และทักษะ.....	136

	หน้า
38. ความพึงพอใจของข้าราชการครูที่ได้รับการพัฒนาจากวิทยาลัยครู ในด้านคุณลักษณะของความเป็นครู.....	139
39. ความพึงพอใจของข้าราชการครูต่อสถานที่ทำงานและลักษณะ งานที่ทำ.....	141
40. ความพึงพอใจในภาพรวมของข้าราชการครู.....	143
41. สถานภาพของผู้บังคับบัญชาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ.....	145
42. ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชาคือการปฏิบัติงานของข้าราชการ ครู ในด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการ.....	146
43. ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชาคือการปฏิบัติงานของข้าราชการ ครู ในด้านความสามารถพิเศษ.....	148
44. ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชาคือการปฏิบัติงานของข้าราชการ ครู ในด้านวิธีสอน.....	150
45. ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชาคือการปฏิบัติงานของข้าราชการ ครู ในด้านบุคลิกภาพ.....	152
46. ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชาคือการปฏิบัติงานของข้าราชการ ครู ในด้านมนุษยสัมพันธ์.....	153
47. ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชาคือการปฏิบัติงานของข้าราชการ ครู ในด้านทัศนคติต่ออาชีพครู.....	154
48. ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชาคือการปฏิบัติงานของข้าราชการ ครู ในด้านคุณธรรมและความประพฤติ.....	155
49. ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชาคือการปฏิบัติงานของข้าราชการ ครูครุทายาทโดยภาพรวม.....	156